U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jaroslava Vlašína v kárné věci navrhovatele: **Ministr spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, zast. JUDr. Hanou Marvanovou, advokátkou, se sídlem Vodičkova 41, Praha 1, proti kárně obviněnému: **JUDr. L. L.**, o námitce podjatosti vznesené kárně obviněným proti přísedícím kárného senátu ve věcech státních zástupců č. 12 z řad státních zástupců JUDr. Mileně Čečotkové a JUDr. Jiřímu Hajdovi v kárné věci vedené u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného pod sp. zn. 12 Ksz 1/2012,

takto:

Přísedící kárného senátu ve věcech státních zástupců č. 12 z řad státních zástupců JUDr. Milena Čečotková a JUDr. Jiří Hajda **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí v kárné věci vedené u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného pod sp. zn. 12 Ksz 1/2012.

O d ů v o d n ě n í :

Ministr spravedlnosti podal dne 10. 1. 2012 u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného návrh na zahájení kárného řízení proti JUDr. L. L. z toho důvodu, že

„v rozporu s povinností státního zástupce postupovat při výkonu své funkce odborně, svědomitě, odpovědně a bez zbytečných průtahů uloženou v § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství a v rozporu s povinností státního zástupce vystříhat se při výkonu své funkce všeho, co by mohlo o dodržování citovaných povinností vzbuzovat důvodné pochybnosti a co by mohlo ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce uloženou v § 24 odst. 2 zákona o státním zastupitelství, na základě žádosti o právní pomoc švýcarského Úřadu federálních vyšetřujících soudců ze dne 26. 5. 2010, č. j. VU.2009.5MPC/EAII/04.00336.LL A, aby se Česká republika vyjádřila, zda se připojí jako poškozený k trestnímu řízení vedenému ve Švýcarsku v souvislosti s privatizací Mostecké uhelné společnosti, a.s., a ačkoliv věděl, že orgánem příslušným k připojení se s nárokem na náhradu škody k cizozemskému trestnímu řízení je Ministerstvo financí České republiky, neinformoval Ministerstvo financí České republiky o možnosti připojit se k tomuto trestnímu řízení s nárokem na náhradu škody, a neučinil tak ani po opakovaných výzvách švýcarské strany ze dnů 14. 6. 2010, 14. 7. 2010 a 13. 8. 2010, čímž zavinil průtahy při předání tohoto poznatku o možném

nároku České republiky na náhradu škody Ministerstvu financí České republiky, které mohly vést až ke zmaření možnosti případný nárok účinně uplatnit a které u švýcarských justičních orgánů i u občanů České republiky vyvolaly pochybnosti o skutečném zájmu a schopnosti státních orgánů České republiky včetně státního zastupitelství využít právních prostředků k náhradě škody způsobené na majetku státu; tyto průtahy trvaly až do doby, než byl JUDr. L. L. dne 19. 4. 2011 doručen pokyn ředitele odboru závažné hospodářské a finanční kriminality Nejvyššího státního zastupitelství podle ustanovení § 12d zákona o státním zastupitelství, aby o možnosti připojit se k trestnímu řízení vedenému ve Švýcarsku neprodleně informoval Ministerstvo financí České republiky, a to postoupením uvedené žádosti.“

Podle návrhu na zahájení kárného řízení tedy JUDr. L. L. zaviněně porušil povinnosti státního zástupce a tím se dopustil kárného provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 283/1993 Sb.“). Uvedená věc je u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného vedena pod sp. zn. 12 Ksz 1/2012.

Opatřením ze dne 9. 2. 2012, č. j. 12 Ksz 1/2012 - 36, předseda Nejvyššího správního soudu podle § 10 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů (dále jen „zákon č. 7/2002 Sb.“), ve spojení s § 8 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), vyloučil přísedícího kárného senátu ve věcech státních zástupců č. 12 z řad státních zástupců JUDr. Bohuslava Vacatu z projednávání a rozhodnutí ve věci návrhů ministra spravedlnosti na zahájení kárného řízení proti JUDr. L. L. (sp. zn. 12 Ksz 1/2012), JUDr. L. G. (sp. zn. 12 Ksz 2/2012), JUDr. M. K. (sp. zn. 12 Ksz 3/2012) a JUDr. V. R. (sp. zn. 12 Ksz 4/2012), neboť vzhledem k osobnímu vztahu tohoto přísedícího se všemi kárně obviněnými státními zástupci by mohly být dány důvody pochybovat o jeho nepodjatosti. Zároveň předseda Nejvyššího správního soudu podle § 6 odst. 4 zákona č. 7/2002 Sb. namísto vyloučeného člena senátu určil v pořadí čtvrtého náhradníka přísedícího kárného senátu ve věcech státních zástupců č. 12 z řad státních zástupců JUDr. Jiřího Hajdu, neboť u první náhradnice JUDr. Jaromíry Biolkové, druhého náhradníka JUDr. Jaromíra Jindřicha i třetí náhradnice JUDr. Zdeňky Šebestíkové taktéž shledal důvody k pochybnostem o jejich nepodjatosti. V případě náhradníků přísedícího kárného senátu JUDr. Jaromíra Jindřicha a JUDr. Zdeňky Šebestíkové tyto důvody spočívaly v jejich osobním vztahu se všemi kárně obviněnými. Náhradnice přísedícího kárného senátu JUDr. Jaromíra Biolková pak zná osobně kárně obviněné JUDr. L. G. a JUDr. M.K.a ve vztahu ke kárně obviněným JUDr. L. L. a JUDr. V. R. nelze vyloučit existenci důvodů pro pochybnosti o jejich nepodjatosti ve vztahu k projednávané věci, neboť skutky kladené všem kárně obviněným za vinu spolu nesporně souvisejí, váží se k jednomu ději, za účelem jejich objasnění bude prováděn obdobný okruh důkazů a navíc v průběhu dalšího řízení budou podle předsedkyně kárného senátu jednotlivé věci spojeny ke společnému řízení.

K tomuto spojení věcí nakonec nedošlo, neboť Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodnutími ze dne 14. 5. 2010 č. j. 12 Ksz 2/2012 - 103, č. j. 12 Ksz 3/2012 - 90, a č. j. 12 Ksz 4/2012 - 108, kárná řízení proti JUDr. L. G., JUDr. M. K. a JUDr. V. R. pro zpětvzetí kárných návrhů zastavil.

I přesto však jedinými přísedícími kárného senátu ve věcech státních zástupců z řad státních zástupců, kteří podle výroku opatření předsedy Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 12 Ksz 1/2012 - 36, nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí ve věci návrhu na zahájení kárného řízení proti JUDr. L. L., zůstávají JUDr. Milena Čečotková a JUDr. Jiří Hajda.

Vůči těmto dvěma zbývajícím přísedícím kárného senátu ve věcech státních zástupců z řad státních zástupců vznesl kárně obviněný JUDr. L. L. (dále jen „kárně obviněný“) námitku podjatosti a požadoval, aby i oni byli vyloučeni z projednávání a rozhodnutí v této kárné věci, neboť pro jejich poměr k ní je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti ve smyslu § 10 zákona č. 7/2002 Sb. a § 8 odst. 1 s. ř. s.

Důvody podjatosti spatřoval kárně obviněný v tom, že oba přísedící kárného senátu jsou státními zástupci Nejvyššího státního zastupitelství, přičemž to byli právě státní zástupci tohoto státního zastupitelství, kteří shromažďovali a zpracovávali podklady pro podání návrhu na zahájení kárného řízení. To je zcela zřejmé i z tiskové konference konané dne 5. 1. 2012. Při ní totiž ministr spravedlnosti uvedl, že návrh na zahájení kárného řízení nepodal nejvyšší státní zástupce, neboť v dané věci bylo Nejvyšší státní zastupitelství dohledovým orgánem a je tak vhodnější, aby návrh na zahájení kárného řízení podal jiný orgán, který v kauze neměl žádné pravomoci a může tak v ní být nezávislým kárným navrhovatelem. Dále se ministr spravedlnosti zmínil, že se plně spolehl na předložené podklady a po jejich studiu v rozsahu času přes noc podal návrh na zahájení kárného řízení.

Dále kárně obviněný uvedl, že pokud se za nezávislého k podání návrhu na zahájení kárného řízení nepovažoval nejvyšší státní zástupce, nemůže tomu tak být ani u jeho podřízené JUDr. Mileny Čečotkové. Kromě toho tato přísedící kárného senátu pracuje v odboru trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství a v pozici dohledové státní zástupkyně je její náplní též hodnocení postupů a činnosti státních zástupců Vrchního státního zastupitelství v Praze. Přísedící JUDr. Jiří Hajda je pracovně zařazen v kabinetu nejvyššího státního zástupce, přičemž pokud se přímo nepodílel na vypracování podkladů pro návrh na zahájení kárného řízení, tak je aspoň podle dostupných informací nepochybné, že tyto podklady zpracovávala jeho nadřízená, tedy ředitelka kabinetu JUDr. Jana Zezulová, Ph.D. Za této situace si lze těžko představit, že by JUDr. Jiří Hajda mohl rozhodovat nezaujatě a nestranně. Navíc prvotní kontrolu jeho postupu v kauze tzv. Mostecké uhelné společnosti vykonal ještě v pozici pověřeného vrchního státního zástupce v Praze JUDr. Stanislav Mečl, toho času náměstek nejvyššího státního zástupce, pod něhož také spadá sekce kabinetu nejvyššího státního zástupce. JUDr. Stanislav Mečl je tedy taktéž nadřízeným přísedícího JUDr. Jiřího Hajdy.

O podjatosti JUDr. Mileny Čečotkové a JUDr. Jiřího Hajdy dále podle kárně obviněného svědčí skutečnost, že je to právě nejvyšší státní zástupce, který, ač není kárným navrhovatelem, má osobně největší zájem na uznání kárné odpovědnosti všech osob pro skutek související s právní pomocí poskytovanou švýcarským justičním orgánům, což platí zejména ve vztahu k JUDr. V. R. Návrh na zahájení řízení proti tomuto státnímu zástupci totiž s danou kauzou úzce souvisí a nejvyšší státní zástupce dokonce s výsledkem toho řízení spojil svoji další profesní kariéru. Nejvyšší státní zástupce tak učinil zejména

s ohledem na neúspěch jím zpracovaného návrhu na odvolání vrchního státního zástupce v Praze JUDr. V R, který ministr spravedlnosti akceptoval, nicméně jím vydané rozhodnutí o odvolání JUDr. R. z funkce vrchního státního zástupce zrušil pro nezákonnost Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 17. 2. 2012, č. j. 5 A 310/2011 - 99. V rámci zachování principů spravedlivého procesu se proto kárně obviněnému jeví jako nepřijatelné, aby přísedící kárného senátu byli dva přímí podřízení nejvyššího státního zástupce.

Přísedící kárného senátu JUDr. Milena Čečotková ve vyjádření k námitce podjatosti uvedla, že je skutečně zařazena v odboru trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství. Tento odbor plní veškeré povinnosti vztahující se k trestnímu řízení vyjma věcí, které jsou v působnosti jiného odboru a věcí vedených odborem závažné hospodářské a finanční kriminality. Odbor trestního řízení zejména přezkoumává pravomocná rozhodnutí státních zástupců nižších státních zastupitelství o zastavení trestního stíhání nebo o postoupení věci, připravuje podklady pro rozhodnutí nejvyššího státního zástupce v těchto věcech, vyřizuje podání vztahující se k těmto rozhodnutím, vyhodnocuje výsledky této přezkumné činnosti a seznamuje s nimi nižší státní zastupitelství. Do pracovní náplně tohoto odboru pak náleží i kontroly skončených věcí podle § 12 odst. 3 zákona č. 283/1993 Sb. a rozhodování sporů o příslušnost. Ve vztahu k vrchním státním zastupitelstvím se dohledová činnost odboru trestního řízení vztahuje jen k věcem, ve kterých byla vyřízena podání v prvním stupni, vyjma věcí spadajících do působnosti odboru závažné hospodářské a finanční kriminality. Ten plní úkoly v trestním řízení ve věcech závažné hospodářské a finanční kriminality v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem, zejména vykonává dohled nad vrchními státními zastupitelstvími. Z toho je zřejmé, že jako státní zástupkyně odboru trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství nemohla vykonávat dohled nad trestní věcí, v souvislosti s níž byl podán návrh na zahájení kárného řízení. Ta byla dozorována Vrchním státním zastupitelství v Praze a dohled byl vykonáván odborem závažné hospodářské a finanční kriminality Nejvyššího státního zastupitelství. Jako státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství tedy neprováděla žádné úkony související s danou trestní věcí. Dále prohlašuje, že neshromažďovala ani nezpracovávala podklady pro podání návrhu na zahájení kárného řízení. V tomto směru lze považovat námitky kárně obviněného za liché.

V případě vyloučení nejvyššího státního zástupce k podání návrhu na zahájení kárného řízení by však přísedící JUDr. Milena Čečotková podle svého tvrzení musela s odkazem na § 12a odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb. souhlasit s tím, že jako jeho podřízená by nemohla být v kárném řízení činná. O žádném konkrétním rozhodnutí nejvyššího státního zástupci učiněném podle tohoto ustanovení však neví. Posouzení, zda kárně obviněným zmíněné prohlášení učiněné přes média, jehož obsah blíže nezná, je způsobilé vyvolat vyloučení nejvyššího státního zástupce a v důsledku toho i její vyloučení jako přísedící kárného senátu v dané věci, pak ponechává na rozhodnutí soudu.

Přísedící kárného senátu JUDr. Jiří Hajda ve vyjádření k námitce podjatosti uvedl, že kárně obviněného osobně vůbec nezná a nemá k němu žádný vztah. Je skutečně podřízeným nejvyššího státního zástupce a pracovně zařazený v jeho kabinetu, jehož ředitelkou je JUDr. Jana Zezulová, Ph.D. a který organizačně spadá pod náměstka nejvyššího státního zástupce JUDr. Stanislava Mečla. Kabinet nejvyššího státního zástupce

připravuje podklady k podání návrhů nejvyššího státního zástupce na zahájení kárného řízení proti státnímu zástupci. Předmětná věc mu však nebyla přidělena a nemá o ní žádné poznatky. Proto se v ní necítí být podjatým. Rozhodnutí o námitce podjatosti však ponechává na úvaze soudu.

K námitce podjatosti se na výzvu soudu vyjádřil také nejvyšší státní zástupce. Ten v podání ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 7 SPR 85/2012, uvedl, že jeho kabinet připravoval a shromažďoval podklady pro podání návrhu na zahájení kárného řízení proti kárně obviněnému. Na přípravě těchto podkladů se však žádným způsobem nepodíleli státní zástupci Nejvyššího státního zastupitelství JUDr. Milena Čečotková a JUDr. Jiří Hajda, a to ani neformálním způsobem. Návrh na zahájení kárného řízení nepodal sám především s ohledem na skutečnost, že Nejvyšší státní zastupitelství bylo ve věci Mostecké uhelné společnosti, a.s. dohledovým orgánem, a proto se jevilo více než vhodné, aby věc posoudil orgán, který nebyl ve věci bezprostředně činný, tedy v daném případě Ministerstvo spravedlnosti.

Podle § 10 zákona č. 7/2002 Sb. se na vyloučení člena kárného senátu z projednávání a rozhodování věci přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu, kterým je soudní řád správní. Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Obdobné důvody se pak podle odstavce druhého téhož ustanovení uplatní také u jiných osob, které se bezprostředně podílí na výkonu pravomoci kárného soudu, tedy také u přísedícího kárného senátu.

Účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může podle § 8 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 10 zákona č. 7/2002 Sb. namítnout podjatost člena kárného senátu, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení člena kárného senátu rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, kárný senát po jejich vyjádření.

Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance, aby ve věci rozhodoval skutečně nezávislý a nestranný soudce. Nestrannosti a nezaujatosti soudce nesporně napomáhá i celkové právní a institucionální zakotvení postavení soudců. V této souvislosti Nejvyšší správní soud navazuje na judikaturu Ústavního soudu, který se v plenárním nálezu ze dne 16. 1. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 55/05 (N 9/44 SbNU 103, 65/2007 Sb.) k otázce záruk soudcovské nezávislosti vyjádřil následovně: „*...princip nezávislého soudnictví je jednou z podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy). Požadavek nezávislé justice pramení ze dvou zdrojů: z neutrality soudců jako garance spravedlivého, nestranného*

a objektivního soudního řízení a ze zajištění práv a svobod jednotlivců soudcem „odčleněným" od politické moci. Nezávislost soudců je garantována zárukami zvláštního právního postavení (mezi něž nutno zařadit nesesaditelnost, neodvolatelnost, nedotknutelnost), dále zárukami organizační a funkční nezávislosti na orgánech reprezentujících zákonodárnou a zejména výkonnou moc, jakož i oddělením soudnictví od moci zákonodárné a výkonné (zejména uplatněním zásady inkompatibility). Z hlediska obsahového je pak soudcovská nezávislost zajištěna vázaností soudců toliko zákonem, tj. vyloučením jakýchkoli prvků subordinace v soudcovském rozhodování. ...Nezávislost soudců je v první řadě podmíněna jejich morální integritou a odbornou úrovní, zároveň ale je spjata i s jejich přiměřeným materiálním zajištěním ... s ohledem na důstojnost jejich profese a pracovní zatížení ..."

Obdobný závěr lze učinit i ve vztahu k přísedícím kárného senátu. Přísedící musí mít totiž v případě, že jsou povoláni rozhodovat o kárném provinění, zajištěny záruky svobodného rozhodování. Proto stejně jako soudci jsou vázáni pouze zákonem resp. mezinárodní smlouvou. Na nestrannost přísedícího je přitom třeba pohlížet jednak jako na subjektivní kategorii, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce (přísedícího) k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.). O ní je schopen relativně přesně referovat především on sám, a proto je obtížné jeho vnitřní rozpoložení zvnějšku přezkoumat. Z tohoto důvodu je nutné kategorii nestrannosti soudce vnímat v širší perspektivně a nepomíjet ani prokazatelný a objektivní kontext.

K tomu Ústavní soud již v minulosti několikrát judikoval, „*že vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (srov. nález sp. zn. I. ÚS 167/94; Sb NU ÚS, svazek 6, nález č. 127). N*a straně druhé vyslovil, *že subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto; nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou*" (nález ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, N 42/44 SbNU 533). K obdobným závěrům opakovaně dospěl i zdejší soud (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2010, č. j. Nao 97/2010 - 132, ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 - 68, nebo ze dne 9. 2. 2011, č. j. Nao 9/2011 - 148).

Ve shora citovaném nálezu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, jakož i v nálezu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11, však Ústavní soud dovodil, že k „*vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat. Nepochybně se jedná o případy, kdy soudce je současně na straně účastníka řízení či svědka, resp. když by v řízení mohl být dotčen na svých právech; shodně to platí, že soudce má k účastníkům řízení příbuzenský, přátelský nebo zjevně nepřátelský vztah, příp. vztah ekonomické závislosti ... S přihlédnutím k výše uvedeným ilustrativním důvodům pro vyloučení je třeba dle názoru Ústavního soudu posoudit vztah soudce k věci nebo účastníkům, příp. jejich zástupcům, v daném případě současně ze dvou vzájemně se prolínajících*

hledisek, a to jaká je povaha tohoto vztahu a zda se jedná o zjevně intenzivní (např. bezprostřední, určitým způsobem individualizovaný) vztah.“

V usnesení ze dne 2. 12. 2010, III. ÚS 3212/10, pak Ústavní soud dospěl k závěru, že příslušná úprava vyloučení soudců z rozhodování *„směřuje k tomu, aby ve věci jednal a rozhodoval soudce, jehož nestrannost nebude ovlivněna tím, že má sám osobní (pohnutkami osobního rázu motivovaný) zájem na výsledku ... řízení ... Poměr vyloučené osoby k věci musí mít tedy zcela konkrétní podobu a osobní charakter, aby mohl být dostatečně pádným důvodem, podmiňujícím vznik pochybnosti o schopnosti soudce nestranně přistupovat k věci a k úkonům jí se týkajícím.“*

Postup, kterým je věc odnímána zákonnému soudci (přísedícímu) a přidělena jinému soudci (přísedícímu), tedy Nejvyšší správní soud považuje v souladu s výše citovanou judikaturou Ústavního soudu za zcela výjimečnou systémovou pojistku. Soudce či přísedícího lze proto vyloučit z projednávání a rozhodování přidělené věci pouze výjimečně, a to ze závažných důvodů, které mu skutečně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16). Jen za dodržení těchto pravidel totiž bude naplněn ústavní princip zákazu odnětí zákonnému soudci, který je zakotven v čl. 36 odst. 1 větě první Listiny základních práv a svobod.

Takové výjimečné okolnosti podjatosti však v dané věci nebyly splněny. Kárně obviněný vznesl námitku podjatosti vůči přísedícím kárného senátu ve věcech státních zástupců JUDr. Mileně Čečotkové a JUDr. Jiřímu Hajdovi z důvodu jejich pracovního zařazení v rámci Nejvyššího státního zastupitelství, které připravovalo a shromažďovalo podklady pro podání návrhu na zahájení kárného řízení, což potvrdil i nejvyšší státní zástupce v podání ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 7 SPR 85/2012. Formální pracovní vztah podřízenosti obou těchto přísedících k nejvyššímu státními zástupci však nemůže, izolovaně a bez dalších bližších indicií naznačujících možnou podjatost, postačit pro jejich automatické vyloučení z projednávání a rozhodnutí v dané kárné věci.

Nelze totiž pominout, že Nejvyšší státní zastupitelství je vrcholnou institucí veřejné žaloby, a proto lze v jeho rámci předpokládat i vyšší míru profesionality a respektování etických pravidel. Zároveň jde o personálně početnou instituci, v níž pracuje v různých odborech několik desítek státních zástupců. Přijmout argumentaci kárně obviněného by znamenalo dojít k absurdnímu závěru, že každý státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství je coby přísedící kárného senátu ve věcech státních zástupců podjatý ve všech případech, kdy nejvyšší státní zástupce je kárným navrhovatelem nebo kdy na základě podkladů připravených a shromážděných Nejvyšším státním zastupitelstvím podá návrh na zahájení kárného řízení vůči státnímu zástupci jiný kárný navrhovatel. Zákonná konstrukce, jakož i konzistentní judikatura v otázkách podjatosti, však vyžaduje pro použití institutu vyloučení mnohem bližší vazby k účastníkům řízení, které dosáhnou určité intenzity. Ty však v posuzované kárné věci nejsou dány, neboť z vyjádření JUDr. Mileny Čečotkové, JUDr. Jiřího Hajdy, nejvyššího státního zástupce i materiálů obsažených v kárném spise vyplývá, že se uvedení přísedící kárného senátu ve věcech státních zástupců nikterak nepodíleli na přípravě kárné žaloby proti kárně obviněnému.

Kárně obviněný pak již neuvedl žádný jiný konkrétní důvod, pro který by měli být JUDr. Milena Čečotková a JUDr. Jiří Hajda vyloučeni z projednávání a rozhodnutí v posuzované kárné věci. Za této situace je proto nutné konstatovat, že jeho námitka podjatosti směřující vůči JUDr. Mileně Čečotkové a JUDr. Jiřímu Hajdovi zůstala jen ve zcela obecné rovině existence pracovněprávního vztahu mezi uvedenými státními zástupci a Nejvyšším státním zastupitelstvím, který jim však nebrání rozhodovat v projednávané kárné věci nezávisle a nestranně.

Kromě toho je nutné důsledně odlišit postavení JUDr. Mileny Čečotkové a JUDr. Jiřího Hajdy jako státních zástupců Nejvyššího státního zastupitelství na straně jedné, kdy při plnění úkolů jsou povinni respektovat příkazy nadřízeného, a jejich zcela specifický statut členů kárného senátu na straně druhé. Ten je totiž postaven na principu nezávislosti, do něhož jejich nadřízený nemůže a nesmí jakkoliv zasahovat. Člen kárného senátu na sebe po složení slibu přejímá kromě soudcovských záruk nezávislosti a nestrannosti i celou řadu povinností, např. povinnost mlčenlivosti, povinnost rozhodovat pouze podle zákona a mezinárodní smlouvy nebo povinnost oznámit vlastní podjatost. Jako členové kárného senátu mají tedy v souladu s již citovanou judikaturou postavení obdobné postavení soudce a tato jejich role v kárném soudnictví je v zákonných intencích zcela odloučena od jejich běžného pracovního zařazení na Nejvyšším státním zastupitelství. Kromě toho jednou ze záruk, poskytující přísedícím kárného senátu oporu, aby na ně nebyl vytvářen profesní či jiný vnější tlak, je kromě povinnosti mlčenlivosti také tajnost hlasování členů senátu (např. tajnost protokolu o hlasování). I tato záruka posiluje odloučení pracovních vazeb státních zástupců od jejich soudního působení v kárném senátu. V praktickém důsledku to pak znamená, že nadřízený člena kárného senátu nemá žádnou zákonnou možnost dozvědět se, jak ten v daném kárném řízení hlasoval.

Ve vztahu k přísedící JUDr. Mileně Čečotkové je navíc zapotřebí zdůraznit, že z hlediska hierarchické organizační struktury, vnitřního členění Nejvyššího státního zastupitelství a věcných kompetencí jmenované v odboru trestního řízení nejde o blízký pracovní vztah k nejvyššímu státnímu zástupci. Odbor trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství, v němž tato přísedící působí, má totiž zcela odlišné věcné kompetence. Proto je naprosto logické, že JUDr. Milena Čečotková s posuzovanou kárnou věcí nepřišla do styku ani neformálně, jak vyplývá z vyjádření nejvyššího státního zástupce.

Agendou kárných žalob se na Nejvyšším státním zastupitelství zabývá kabinet nejvyššího státního zástupce. Ten je věcně i organizačně nejbližší pracovní tým nejvyššího státního zástupce, který pro něj vedle dalších úkolů připravuje podklady ve věcech kárných řízení státních zástupců. Pracovní zařazení přísedícího JUDr. Jiřího Hajdy v tomto organizačním útvaru Nejvyššího státního zastupitelství však nepředstavuje dostatečný důvod pro jeho vyloučení z projednávání a rozhodnutí v této kárné věci. Bližší pracovní vztah tohoto přísedícího k nejvyššímu státnímu zástupci oproti jiným státním zástupcům Nejvyššího státního zastupitelství totiž v dané kárné věci nevede k pochybnostem o jeho nepodjatosti s ohledem na jím uvedenou neznalost podkladů pro zahájení kárného řízení, na vyjádření nejvyššího státního zástupce, že se jmenovaný nikterak (ani neformálně) na jejich přípravě nepodílel, na předpokládanou vyšší míru jeho profesionality a respektování etických pravidel jako státního zástupce vrcholného orgánu veřejné žaloby a na shora

uvedené záruky jeho nezávisti a nestrannosti jako přísedícího kárného senátu. Navíc i kárně obviněný připustil, že nejvyšší státní zástupce by mohl mít v kauze Mostecké uhelné společnosti, a.s. zájem na uznání kárné odpovědnosti zejména ve vztahu k JUDr. V. R. Vůči tomuto státnímu zástupci však bylo kárné řízení zastaveno, jak již bylo zmíněno. I proto tedy bližší pracovní vztah přísedícího JUDr. Jiřího Hajdy k nejvyššímu státnímu zástupci nemůže odůvodnit jeho vyloučení z projednávání a rozhodnutí v dané kárné věci.

S ohledem na všechny uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že okolnosti, které by podmiňovaly výjimečné použití institutu vyloučení členů kárného senátu a prolomení ústavního principu zákonného soudce, nejsou v posuzované věci splněny. Proto podle § 8 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 10 zákona č. 7/2002 Sb. rozhodl o tom, že přísedící kárného senátu ve věcech státních zástupců č. 12 z řad státních zástupců JUDr. Milena Čečotková a JUDr. Jiří Hajda nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí v kárné věci vedené u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného pod sp. zn. 12 Ksz 1/2012.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. srpna 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu